

Вих. №19 від 29 січня 2026 року

Міністерство економіки, довкілля та
сільського господарства України
Департамент промислової політики
вул. Грушевського, 12/2
м. Київ, 01008

Щодо проєкту Стратегії розвитку циркулярної
економіки України до 2035 року та операційного плану
заходів її реалізації у 2026-2028 роках

ВГО «Жива планета» було проаналізовано проєкт Стратегії розвитку циркулярної економіки України до 2035 року та операційного плану заходів її реалізації у 2026-2028 роках, розміщені для громадського обговорення на вебсайті Мінекономіки (надалі – Стратегія, план).

За результатами аналізування надаємо наступні зауваження і пропозиції.

Стратегії повинна мати чітко структуровану логіку, визначати загальні керівні принципи та цілі, та окремо по кожному з визначених галузевих напрямів – аналіз поточного стану, описані цілі та заходи. Опублікований для громадського обговорення проєкт Стратегії та план у цілому не відповідають такому підходу і потребують перегляду та значного доопрацювання, зокрема в частині щодо:

- стратегічних та операційних цілей та, відповідно, завдань та результатів;
- визначення індикаторів оцінки реалізації;

- помилкових тверджень які не відповідають законодавству, національним стандартам узгодженим з міжнародними та європейськими нормативними документами, некоректних формулювань тощо.

ВГО «Жива планета» пропонує:

1) переглянути структуру проєкту Стратегії з врахуванням рекомендацій наведених у Додатку 1.

2) врахувати поправки до тексту проєкту Стратегії в режимі редагування (червоним), що надаються у Додатку 2.

ВГО «Жива планета» вважає передчасним надавати пропозиції до операційного плану заходів реалізації Стратегії до результатів розгляду поправок до тексту і рекомендованої структури Стратегії.

ВГО «Жива планета» у разі підтримки рекомендації щодо структури Стратегії готова підготувати зміст по чотирьом таким операційним цілям:

Операційна ціль: Розвиток національної стандартизації для підтримки переходу до циркулярної економіки

Операційна ціль: Розвиток єдиного з ЄС ринку екологічних товарів, послуг та технологій

Операційна ціль: Екологічна інформація про продукцію для добросовісної конкуренції

Операційна ціль: Підтримка циркулярності в публічних закупівлях

Рекомендації будуть містити по кожному з розділів:

- оцінку поточної ситуації;
- цілі та завдання;
- показники оцінки реалізації;
- пропозиції до операційного плану заходів.

У разі не підтримки наших рекомендації щодо структури Стратегії але підтримки або часткової підтримки поправок, внесених до тексту проєкту Стратегії – ВГО «Жива планета» готова підготувати пропозиції до операційного плану заходів до прийнятих поправок.

Просимо проінформувати за результатами розгляду наданих пропозицій.

ВГО «Жива планета» відкрита до конструктивного діалогу і співпраці задля підготовки якісної і дієвої Стратегії розвитку циркулярної економіки України до 2035 року.

Президент

Світлана БЕРЗІНА

Пропозиції до оновлення структури Стратегії розвитку циркулярної економіки України до 2035 року, як складової інтеграції в ЄС надаються з врахуванням кращого досвіду держав-членів ЄС розроблення стратегічних документів (програм) розвитку циркулярної економіки України на національному рівні¹ як складової Європейського Зеленого курсу та рекомендацій ЮНЕП і ОСЕР².

Опис проблем, які обумовили прийняття Стратегії, і нормативно-правових актів, що діють у відповідній сфері

Рекомендуємо в цьому розділі навести:

Опис політики ЄС щодо циркулярної економіки для розвитку промисловості в контексті Європейського Зеленого курсу та огляд відповідних актів права ЄС.

Аналіз національного законодавства в контексті інтеграції з ЄС і підтримки переходу на модель циркулярної економіки.

Визначені пріоритетними сектора економіки та інструменти підтримки, переходу на модель циркулярної економіки, напрямки діяльності та міжгалузеві питання.

Рекомендуємо розглянути в якості пріоритетних наступні сектора економіки:

- Транспорт і логістика
- Інформаційно-комунікаційні технології
- Текстильна промисловість
- Будівельна продукція та будівництво
- Металургія
- Виробництво полімерної продукції
- Деревообробка та продукція з лісоматеріалів
- Харчова промисловість
- Туризм

¹ Європейська платформа зацікавлених сторін циркулярної економіки:

<https://circulareconomy.europa.eu/platform/en/strategies>

² Зелені робочі місця для відновлення та європейської інтеграції України:

<https://livingplanet.org.ua/proekty/zeleni-robochi-mistsya-dlya-vidnovlennya-ta-evropejskoji-integratsiji-ukrajini>

Рекомендуємо розглянути наступні напрямки діяльності та міжгалузеві питання:

- Циркулярність та довговічність в дизайні продукту
- Ланцюги поставок, залежність від імпорту та диверсифікація
- Циркулярне та ресурсоефективне виробництво
- Запобігання забрудненню
- Стандартизація
- Економічні інструменти та фінансування
- Людській капітал
- Торгівля та сталий розвиток
- Екологічна інформація про продукцію та конкуренція
- Публічні закупівлі
- Підтримка ініціатив бізнес-сектору та громадянського суспільства
- Міжнародна співпраця та технічна підтримка

Перехід до циркулярної економіки має бути соціально справедливим, враховувати інші політичні цілі та стратегічні документи.

Рекомендуємо надати більш чітко структуровану інформацію про узгодженість Стратегії з міжнародними рекомендаціями, іншими стратегічними документами та планами дій.

Важливо врахувати що перехід до моделі циркулярної економіки повинен забезпечити:

- 1) Створення та збереження перспективних, високоякісних робочих місць у сталій, кліматично нейтральній економіці.
- 2) Підвищення конкурентоспроможності завдяки циркулярним бізнес-моделям, що відповідають вимогам майбутнього відновлення України.
- 3) Збільшення інноваційний потенціал шляхом забезпечення функціональної конкуренції при збереженні прозорості та моделей співпраці.
- 4) Прозорість ланцюга створення вартості, яка підтримується цифровими технологіями (цифрові паспорти продукції та відповідна інфраструктура для їх застосування).
- 5) Просування циклічних моделей споживання відповідно до ключових стратегічних підходів, таких як скорочення, відмова та переосмислення.

Аналіз поточного стану справ у сфері розвитку циркулярної економіки, тенденцій та обґрунтування щодо необхідності розв'язання виявлених проблем

Аналіз основних секторів економіки. Визначення сильних і слабких сторін по кожному з секторів на шляху переходу на модель циркулярної економіки, а також можливостей і загроз.

Аналіз стану впровадження інструментів підтримки циркулярної економіки, напрямків діяльності та міжгалузевих питань.

Інклюзивний характер розвитку циркулярної економіки

Рекомендуємо сфокусуватись на таких аспектах:

Економічний аспект: створення зелених робочих місць, державно-приватне партнерство, підвищення продуктивності та стале зростання.

Соціальний аспект: залучення осіб з інвалідністю, ветеранів, внутрішньо переміщених осіб, а також за такими категоріями інклюзії, як гендерна, за віком, за етнічною ознакою (безбар'єрність).

Освіта: підвищення кваліфікації для отримання нових компетенцій у сфері циркулярної економіки та нові освітні програми.

Інституційна основа: необхідно визначити як все це буде відбуватись.

Стратегічні цілі та показники їх досягнення

Пропонується розглянути наступні стратегічні та операційні цілі, виходячи з того що модель циркулярної економіки ґрунтується на зменшенні споживанні первинної сировини та з врахуванням цілей ЄС.

Стратегічна ціль 1: Збільшення обсягів використання вторинної сировини та відновлених матеріалів

Ціль ЄС подвоїти використання вторинної сировини з точки зору їхньої частки в загальному обсязі використання матеріалів до 2030 року порівняно з базовим рівнем 2021 року. Ціль повинна бути буде досягнута на національному рівні та підтримана заходами у всіх основних матеріальних потоках (індикатор CMUR). Ключовими передумовами для цього є достатня доступність переробленого матеріалу, його якість та сприйняття на ринку, а також додатковий та послідовний аналіз ринку.

Стратегічна ціль 2: Зменшення залежності від імпорту сировини та безпека постачання

Згідно з контрольними показниками ЄС, встановленими у Законі про критично важливу сировину (CRMA), виробничі потужності ЄС повинні бути здатні задовольнити 10 відсотків попиту на стратегічну сировину в ЄС та 40 відсотків попиту на продукцію переробки. Потужності ЄС з переробки повинні бути здатні задовольнити 25 відсотків попиту на стратегічну сировину до 2030 року.

Стратегічна ціль 3: Запобігання утворенню відходів

Цільові показники ЄС – зменшити обсяг побутових відходів на душу населення на 10 відсотків до 2030 року та на 20 відсотків до 2045 року порівняно з рівнями 2020 року.

Подальше розуміння характеру та якості зайнятості в циркулярній економіці визначається відповідно до кваліфікації, освіти та навчання. Рекомендується скористатись даними [основних економічних секторів визначених з кодами професій за методикою ЮНЕП і класифікацією ЄС до Аналітичного звіту "Оцінка стану і потенціалу створення нових зелених робочих місць з реінтеграцією ветеранів у зелений ринок праці" \(2025\).](#)

Враховуючи складність комплексної циркулярної економіки, окрім цих стратегічних цілей, пропонується визначити операційні цілі для різних інструментів підтримки, напрямків діяльності та міжгалузевих питань.

Операційна ціль: Забезпечення циркулярності та довговічності в дизайні продукту

Операційна ціль: Впровадження економічних і фінансових інструментів для підтримки бізнесу і громад

Операційна ціль: Розвиток національної стандартизації для підтримки переходу до циркулярної економіки

Операційна ціль: Підтримка впровадження інноваційних технологій та виробництв для запобігання забрудненню

Операційна ціль: Підвищення кваліфікації та навчання

Операційна ціль: Підтримка впровадження циркулярного та ресурсоефективного виробництва в секторах економіки

- Транспорт і логістика
- Інформаційно-комунікаційні технології
- Текстильна промисловість
- Будівельна продукція та будівництво
- Металургія
- Виробництво полімерної продукції
- Деревообробка та продукція з лісоматеріалів
- Харчова промисловість
- Туризм

Операційна ціль: Розвиток єдиного з ЄС ринку екологічних товарів, послуг та технологій

Операційна ціль: Екологічна інформація про продукцію для добросовісної конкуренції

Операційна ціль: Підтримка циркулярності в публічних закупівлях

Операційна ціль: Підтримка ініціатив бізнес-сектору та громадянського суспільства

Операційна ціль: Розвиток міжнародної співпраці та технічна підтримка

По кожній цілі визначити:

- показники оцінки досягнення цілі;
- завдання;
- пропозиції до операційного плану заходів які будуть сформовані в окремому документі до Стратегії.

Порядок проведення моніторингу, оцінка результатів реалізації Стратегії та звітування

Рекомендуємо чітко зазначити всі відповідальні органи за реалізацію Стратегії та їх ролі.

Звертаємо увагу що для оцінки соціально-економічного впливу циркулярної економіки необхідно *впровадити та забезпечити* збір статистичних даних за стандартами Євростату для визначення:

показника продуктивності сировинних ресурсів;

обсягів і відсотку переробки та використання вторинної сировини на од. продукції за стандартами;

кількість працівників, які сплачують внески на соціальне страхування та працюють у циркулярній економіці у відсотках від загальної кількості зайнятих.

Фінансове, матеріальне та організаційне забезпечення реалізації Стратегії

Зазначені програми і проекти МТД потребують перегляду виходячи з актуальності даних (деякі зазначені у проєкті Стратегії завершили діяльність) та узгодженості з стратегічними і операційними цілями.